

charitas sumatur primo modo, videlicet pro virtute gratuita & infusa, Magister praetacta verba non protulit asserendo, sed coniciendo: si sumat secundo modo, loquitur asserendo. Cōsequenter ostendit, ppositi sui constantia: qm non obstat qd sciunt sibi imminere, pericula contradicōnū & detractionū, nihilominus psecutus est suū intentū. [Quamvis nō ambigatur om̄i humani eloquij sermonem, calūniā, iniuriarum seu impugnationū [atq; cōtradicōnū] xmulorū sp̄ fuisse obnoxiiū. i. expositū seu subiectū, quā si noxā aut penā huic addidit. Propriē autē calūniator dī falsus accusator. [quia dissentientibus volūtātū motibus, dissentiens quoq; sit animorū sensus]. i. sentit affectus volūtātū in bonis & perversis hominibus extant cōtrarij, sic & eorum iudicia sibi iniuicem repugnat. Sicq; sensus hic famit pro actū seu iudicio intellectus, quemadmodū in prima Ioānis epistola, Scimus qm̄ filius Dei venit, & dedit nobis sensum, vt cognoscamus deū verū. Et in libro Sapientiae, Sensum tuum dīe quis sciet, nisi tu dederis sapientiam]. vt cum omnē dictū veri rōne pfectum sit, i. ratione pfectiatur, quicq; verē profertur. [tū dum aliud alijs aut videtur aut complacet, veritati vel non intellecta, vel offendenti, impietatis error obicitur]. i. impius error resistit veritati non intellecta, quo ad illos qui ex ignorantia aut hebetudine renitentur & contradicunt, vel offendit eos veritati, inquantū eorum vitia aut errores pandit vel reprehendit. ac volūtatis inuidia resulet. i. oppositum sonet quā Deus seculi huius operatur in illis diffidentia filijs]. Hoc sumptum est ex verbis Apostoli. Et primo exponitur de principe tenebrarum, qui sua suggestione inducit impios ad peruersā, & falsa, quorū princeps & Deus perhibetur, non creatione, sed dominatione iniqua. Sicq; per seculū intelliguntur homines mundani & vani, qui Diabolo magis quā Deo parē ac seruiunt. Secundo exponitur de vero Deo oīum creatore, qui permisit se operatur mala praefata, sicut dī Pharaōne indurasse. Sicq; ab Isaia dī Deo: Quare nos errare fecisti de vjjs tuis? indurasti cor nostrum ne timeremus te? qui non rationi voluntatem subijciunt, sed pāsionibus & peccatis acquiescunt, cum tamen (diuino Dionysio teste) optimum hominis sit esse secūdum rationem: imō vt ait Philosophus, voluntas comparatur tyranno, ratio regi. [qui non rationi voluntatem subijciunt; nec doctrinā studium impendūt]. i. non laborāt intelligere veritatem doctrinā, cum tū ad Timotheū dicat Apostolus: Attende lectiōni, exhortatiōni, doctrinā. [sed his quae somnauerūt] i. in stas somnantiū stultē imaginati sunt. [sapie verba coaptare nitunt] colorādo suos errores per verba scripturę non veri, sed placiti rōnem scētates]. i. non sincere querentes qd verum est, sed qd eorū placet affectiōni seu rationi peruersē. Ferales sunt heretici & quidā philosophi, qui scripturas aut negāt, aut ad philosophica dicta retorq;ēt. Quos iniqua voluntas, non ad intelligētiā veritatis, sed ad defensionē placitiū incitat. i. iuxta illud Isaia, Loquimini nobis placētia, videre vobis errores. [non desiderātes doceri veritatē, sed ab ea ad fabulas cōvertentes auditū] iuxta illud ad Timotheū: Discendit quidā a veritate, attendentes [spiritibus dēmoniorū, & a veritate quidē auditū auertēs, ad fabulas aut conuertēt]. Porro fabula proprie dicta ē m̄ philosophijs, ex miris componitur, & itū volūt sp̄ noua audire [quorum professio]. i. firma intentio, est magis placita, qd docēda]. i. digna doceri, [cōquirere;

nec docēda] vt pote necessaria ad salutē] desiderare, sed desideratis doctrinā coaptare]. i. veritatis verba applicare ad colorandum & excusandū ea, q; vitiosē affectāt. [Habēt rōne sapia in sup̄litione] i. nō verē, sed simulatē & apparenter insitae hypo critarū. Et sumpta sunt haec ex verbis Apostoli ad Colossenses. [q; fidei defecōne sequit̄ hypo crisis m̄dax] vt patuit in hereticis, q; fidei veritate labētes; assumpserunt op̄a apparenter virtuosa, ne eorū error reprehenderet. Ideo subdit: [vt sit vel in verbis pietas, quā amittit] eorū cōscientia. Nā quāuis cōscientiā impiā habeat, tū in verbis pietatē simulat̄ seu preendunt. [ipsamq; simulatā pietatē oī verborum mendicatio impiā reddūt. [falsa namq; doctrina] apparatus pietati adiecta, auget iniquitatē quē admodū iuxta Aug. simulata equitas, non est equitas, sed duplex iniquitas, falsa doctrina in iustis, fidei sanctitate corrumpere molietis. Sic em̄ heretici p̄ superstitiosa statuta, ceremonias q; cōfictas & apparentes iusticias, conati sunt fallere verē catholicos. [aurumq; puriginē]. i. inordinatā ac feuidam, curiositatē audiēti noua. i. sub noūello suū desiderij dogmate alijs ingredientes iug; p̄ deceptorā verba & gesta accēderunt ad audicōnem noua de eum erant, iuxta desiderij suū cōficta, & apta ad palliandum cōcupiscētiās suas. Prurigo autē causat ex inordinato calore, & ita transumit hic ad designandū feruorem audiēti curiosā & noua. Vnde ad Timotheū ait Apostolus. Erit cēpus cum sanam doctrinā non sustinebunt; sed ad suā deficiētia coaceruabūt sibi magistros prurientes auribus. [qui cōtentioni studentes, contra veritatē sine foedere bellat] quare nus suo clamore videant praualece, cum praualece nequeant ratione. Iste quoque contentio, scū dū Ambrosium, impugnatō veritatis cum cōfidentia clamoris. Tullius quoq; a rethorice: Contentio iugis, est oratio acris, ad defensionē vel impugnatōnem accomodata. Et vt ait Isidorus, Contentio sūp̄ studium est, nō p̄ inquirēda veritate, sed p̄ appetitū laudis certare. [inter veri nanq; assertōnem & placiti defensionem] loquēdo de placito veritati cōtrario [peritina p̄ pugna est, q; pugna d̄ peritina], ex parte eius q; veritate impugnat; sed cōstans & iusta est, ex parte eius q; veritatē defendit. [dū & se veritas tenet]. i. in suo vigore consistit, & ad resistendum falsitati, vitioq; inclinat. [& se voluntas erroris]. i. voluntas erraneā tuerit [p̄ fallā, seu p̄ vera male applicata. Quāuis autē veritas fm̄ se considerata, sit in expugnabilis oīq; falsitate & vitio fortior, tū in speciali accepta, & ex parte sui subiecti, interdū p̄ argumenta fallacia, p̄ terrores & signa de seicitur, obfuscatur, p̄ternitur. Hinc in apocryphis Esdrae habetur: Magna est veritas & fortior oibus; Ois terra inuocat veritatē, & oēs tremēt eā. Præterea obijci pōt cōtra id, quod dictū est: Veritā nō intellecta vel offenditū. Nā sicut se habet vilis corporalis ad lucē, sic veritas ad intellectu: sed vilis lucē sensibile sibi obiecta nō pōt non inueniri, ergo & intellectus veritatē pōt non intelligere. Præterea veritas est p̄fectio intellectus & naturaliter appetibilis, ergo non pōt odiri. Respondendū ad primū, q; sicut ex triplici causa cōiungit visibile nō vidēt; primō, q; hō nō vult illud aspiceret; secundo, ex organi indipositiōne; tertio, ex lucis absentia: sic tripliciter accidit nō intelligi veritatē. Primō, qm̄ hō non vult eā considerare. & d̄, ex hebetudine intellectus, in dipositiōne organi, vt in phreneticis patet & fatuus. Tertio, ex defectu lupnæ illuminationis

s. Iohan. 5

Sapient. 9.

Eph. 2. 5. Col. 3.

Exo. 4. 7. 10. 11. 14. 14. 61.

Dionysius

1. Tim. 4.

1. Tim. 4.

Col. 1.

August.

Ambrosius Tullius.

Isidorus

Veritas se ipsa temp̄ cit inuidia

1. Efd. 4.

Obiectio.

Dilatō.

Intelligit di triplic̄ impediētum.